

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski” wraz z dodatkami „Rolnik”, „Aniol Stróż”, „Ognisko Domowe” i „Dodatkim niedzielnym”. — W ekspedycji miesięcznie 2,20 zł — z odnośnikiem 2,30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2,30 zł — z odnośnikiem 2,45 zł — przez pocztę 2,54 zł — w ekspedycji kwartalnie 6,60 zł — przez pocztę już z odnośnikiem 7,62 zł. — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strejków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenia pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 032

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.

Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. poczt. 53

Chojnice, czwartek 17 marca 1927 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 łamowej od wiersza mm. lub jego miejsce 10 gr., na 3-iej stronie 6 łam. 25 gr., na 2-iej stronie 6 łam. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w guld. gdańskich. Za tłumaczenie i ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów platne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Roman Dmowski o zadaniach polityki narodowej.

W niedzielę 6 bm. odbył się w Krakowie zjazd dzielnicy Krakowskiej Obozu Wielkiej Polski. Przemawiając do PP. w Krakowie poczytuje sobie za obowiązek pomówić o programie polityki polskiej na dobę dzisiejszą i na jutro.

Zagadnienia gospodarcze.

Zagadnienia gospodarcze są w dzisiejszej dobie osłą polityki wszystkich państw europejskich. Pierwsza połowa XIX w. żyła pod panowaniem zagadnienia ustroju państw i praw ich obywateli — dlatego była to epoka politycznych rewolucyj. W drugiej połowie tego stulecia wysuwają się na front zagadnienia społeczne i zapanowują wkrótce nad polityką wewnątrz państw zachodniej i środkowej Europy.

Dlaczego? Był to okres najbuźniejszego rozwoju gospodarczego Europy: rósł przemysł europejski, a z nim rosło bogactwo naszej części świata. Z natury rzeczy rozwinęła się walka o podział tego bogactwa pomiędzy warstwami społecznymi, walka pracy i kapitału. Ten okres zagadnień społecznych trwał do wojny światowej.

Wojna światowa rozgrywająca się głównie na gruncie europejskim, zniszczyła znaczną część jej bogactwa a jednocześnie wytworzyła warunki do szybszego wyzwolenia się innych części świata z eksploatacji przez Europę. Wytwórczość Europy zmniejszyła się czego wynikiem jest ubożenie krajów i ich przeludnienie. Miliony ludzi w naszej części świata pozostają bez pracy. W tych warunkach najtrudniejszym zadaniem państw najwyższej rozwiniętych gospodarczo stało się wyżywienie ich ludności.

Skutkiem trudności tego zadania współzawodnictwo gospodarcze między państwami zaostriżyło się niesłychanie, przybierając częstokroć formy wprost niezdrowe. Dążenie do wyzyskiwania państw słabszych gospodarczo, a zwłaszcza finansowo przez państwa zasobniejsze w kapitał, panuje ponad wszystkim.

Nowe drogi.

Nieraz tak bywało w historii, że narody nie umiały się zorientować w nowym położeniu. Czasami spostrzegły się za późno. Za wszelkie spóźnienie się myśli, w podążaniu za biegiem życia, narody zawsze drogo płać. Czasami płać swym bytem politycznym, jak nasza Ojczyzna w XVIII stuleciu.

Zadaniu gospodarczemu dzisiejszej doby można poddać jedynie przez poddanie wszystkich warstw, wszelkich interesów, jednemu celowi ratowania i pomnożenia wytwórczości całego kraju. To zadanie może spełnić tylko organizacja narodu, tak silna, ażeby zmusić wszelkie interesy do uzależnienia się od dobra całości.

Przeszkody.

Jeżeli tę, tak oczywistą prawdę trudno jest dziś wielu ludziom zrozumieć, to przede wszystkim, że po przedni okres polityki klasowej wytworzył całą organizację polityczną, w której różni ludzie zajmują różne stanowiska, z którymi się zrosli i z którymi niechcą im się pożegnać.

Dzielo tworzenia organizacji narodu, któreśmy w Polsce rozpoczęli i w którym jużemy kawał drogi uszli, napotykać będzie przeszkody z jednej i drugiej przyczyny. Ale życie, ale fakty pracują dla nas i zwycięstwo naszej myśli jest pewne.

Zmiana ustroju państwowego.

Obok naczelnego zagadnienia gospodarczego w atmosferze dzisiejszej Europy zawisło inne, w znacznej mierze z nim związane, ale nie tak jasne i nie tak dojrzałe do rozwłazania. Jest to zagadnienie ustroju politycznego. Ten ustrój państw, do którego doszła Europa po wielkich przewrotach od końca XVIII do początku XX wieku wykazuje dzisiaj swą niewypłacalność. Próbę poważną w kierunku jego przekształcenia zrobiono dotychczas tylko we Włoszech. Faszyzm jest wytworem szczególnego położenia narodu włoskiego i włoskiego narodowego charakteru. Dlatego faszyzm w innym kraju jest niemożliwy. Ale powszechna stanie się zasada faszyzmu, że dzisiejsza doba obok państwa będącego organizacją ludności na danym

Nowe projekty w sprawie zmiany ordynacji wyborczej.

Różne sprawy polityczne Polski. Zjazd biskupów polskich. — Sokół przeciw „Strzelcowi”. Strachy litewskie o wyjeździe p. premiera Piłsudskiego do Anglii. Nowy spis na Litwie. — Drobne wiadomości.

Przechylnie stanowisko marszałka Rataja dla mniejszości narodowych. W kołach parlamentarnych krąży pogłoski z lewicy sejmowej, iż Marszałkowi Sejmowi przedstawiono projekt powiększający okręgi wyborcze na Kresach i w Małopolsce Wschodniej do rozmiarów mniej więcej 1 województwa, jako okręgu wyborczego. Zabezpieczyłoby to zamieszkujejącą tam ludność polską przed majoryzacją mniejszości. Jedno cześnie w formie zabezpieczenia uzupełniającego, przewidziane byłoby dla kół polskich i żydowskich na Kresach prawo zawierania związków.

Prasa narodowa atakuje marszałka Rataja jakoby forsytował mniejszości narodowe, z których przedstawicielami odbył konferencje:

Stan zdrowia generała Sosnkowskiego. Powrót generała Sosnkowskiego do kraju wobec kończącej się pomyślnie kuracji, nastąpi w początku kwietnia. Do służby czynnej w wojsku generał Sosnkowski ma zamiar powrócić w ciągu maja.

Wycofanie wojsk z Nadrenji, a układ handlowy polsko niemiecki. Pisma berlińskie zamieszczają wiadomości, jakoby Chamberlain w prywatnej rozmowie ze Stresemannem w Genewie, miał zapewnić niemieckiego ministra spraw zagranicznych, że opróżnienie Nadrenji ma się przeprowadzić już na jesieni br., uzależnia jednak tę możliwość od zakończenia wojny celnej polsko niemieckiej.

Widziadła litewskie. Prasa kowieńska zamieszcza tłumym drukiem wiadomość radjową z Berlina, o zamierzonej jakoby wizycie dyplomatycznej Piłsudskiego w Anglii. Podróż ma nosić charakter wybitnie polityczny i jak twierdzą pisma kowieńskie chodzi o pozyskanie zgody Anglii na akcję ze strony Polski, skierowaną rzekomo przeciw egzystencji Litwy Kowieńskiej. — Strach ma wielkie oczy.

Minister Zaleski wrócił wczoraj z Genewy i Paryża do Warszawy.

Rokowania polsko niemieckie wznowione. Pełnomocnik polski do rokowań polsko niemieckich dr. Prądziński przybył do Berlina, aby prowadzić w dalszym ciągu rokowania niemiecko-polskie w sprawie rent,

ubezpieczeń społecznych i obrachunków.

Ks. Prymas Hlond wyjechał do Warszawy celem wzięcia udziału w zjeździe biskupów polskich

„Gadanie austrjackie”. Wiedeńska prasa zamieszcza wiadomości z Rzymu jakoby między rządem włoskim a Polskim nawiązano rokowania w sprawie traktatu polsko-włoskiego na pomocy którego Polska małaby pomóc Włochom w ich akcji na terenie państw bałkańskich, a Włochy pomóc przeciw Niemcom.

„Unja” warszawska nazywa wiadomość tę „gadaniem austrjackim”.

Na zjeździe głównego zarządu „Sokoła” w Warszawie uchwalono bardzo ostrą rezolucję przeciw „Strzelcowi”.

Nowy spis na Litwie. Z Kowna donoszą o wykryciu wojskowego spisku w skład którego wychodzili oficerowie i studenci uniwersytetu kowieńskiego przekonani lewicowych. Jak słyhać, aresztowano 20 oficerów, między nimi pułk. 5 pp. Pauskasa oraz 5 studentów uniwersytetu kowieńskiego. Krąży pogłoski iż areszt grozi również dwu posłom.

Zgon prezydenta Łotwy. Prezydent republiki łotewskiej Czakste zakończył życie.

Na Łotwie zawarcie umowy z Rosją wywołało wielkie wrzenie, ponieważ obawiają się, że Łotwa zostanie opuszczona przez inne państwa i wyrzucona z Ligi Narodów. Premier litewski Waldeinaras uspokaja Łotwian wskazując na Niemcy, które nawet w „nagrodę” za sojusz z Rosją zostały nietylko przyjęte do Ligi, ale nawet wciągnięte do Rady Ligi Narodów.

Co mogą 3 pijani żołnierze. W Budapeszcie trzech pijani żołnierze ranili bagnietami około 30 osób, w tej liczbie 6 osób ciężko. Żołnierze aresztowano.

Zamordowany konsul amerykański. Z San Paulo donoszą, że został tam zamordowany konsul amerykański przez Amerykanina, któremu odmówił pomocy w pewnej sprawie prywatnej.

Amerykanin zamordował swego ziomka pchnięciem sztyletu.

Wielkie biegi rozstawne „Sokoła”.

I. Rozstawny bieg Puck—Toruń.

Sokolstwo Pomorza urządza w dniu 3 maja b. r. wielkie biegi rozstawne (stafety) o których wspomiano już na łamach pisma naszego. Tak gniazda jak okręgi odebrały już komunikaty naczelnika Dzielnicy Pom. druha Makowskiego. Stafeta Puck—Toruń jest najdłuższa, bo długość trasy wynosi 281 km. Podział na Okręgi przypada na Okręg I. — 126 km. Na Okręg VII 55 km. Na Okręg III. 72,5 km. Na Okręg IV. 27,5 km.

Trasa prowadzi przez miejscowości w Okręgu I. Puck (start) Brudzewo, Ostoino, Wejherowo, Szopiszyn, Przetoczyno, Szemud, Kamionka, Bożanki, Kielno, Karczemkę, Kable, Przodkowo, Kartuzy, Leszno, Somonino, Egertowo, Fiszzerowo, Huta, Kłobnicin, Kallska, Kościerzynę, Klincz, Luban, Nową Karczemę, Lubieszyn, Płachtę, Głodowo i Skarszewy. W Okręgu VII. przez: Bączek, Llnowiec, Starogard, Lipinki, Pelplin, Janiszewko, Brody, Gniew, Tymawę, Jaszwicka, Opalenie, Fidlce. W Okręgu III przez: Bochlin, Nowe, Trel, Mątawy, Hilmansdorf (?) Lubień, W. Lubień, Dragasz, Grudziądz II. (Chelmińskie Przedmieście), Mniszek, Szynych, Dolne Wymłary, Górny Dwór, Chelmino, Brzozowo, Dorposz, Kijewo, Trzebcz. W Okręgu IV. Nawra, Kończewice, Chelmę, Grzywne, Ostaszewo, Łysonice, Mokre—Toruń.

Bieg ten północny rozpoczyna się już 2 maja o godz. 13 tej z Pucka.

II. Bieg zachodni Chojnice—Toruń.

Druga stafeta wyruszy z Chojnic 2 go maja o godz. 24 tej w nocy. Długość trasy wynosi 186,5 km. Podzielone na Okręgi: Okręg II. (Chojnicki) 62,5 km.

Zaobonowałeś już „Dziennik Pomorski” na miesiąc kwiecień?

Jeśli nie, uczyni to natychmiast zwracając się do najbliższej poczty. Zamówienie można również piśmiennie skutecznie przez użycie kwitów, zamieszczonych na ostatniej stronie ogłoszeń. Kto odnowi przedpłatę po 25 bm, nie odbierze pierwszych egzemplarzy w miesiącu kwietniu.

obszarze, wymaga organizacji narodu, związanej do wspólnego czynu tych wszystkich ludzi, którzy dobro ojczyzny, jej potęgę i jej przyszłość stawiają w tem życiu ponad wszystko.

Religia i moralność.

Potężnej organizacji narodu nie będziemy mieli bez podniesienia w kraju poziomu życia religijnego, bez rozszerzenia się w jego masach świadomości na rodowej, bez pogłębienia narodowych uczuć i zrozumienia narodowego obowiązku. Starego hasła „Bóg i Ojczyzna” nie nie zastąpi.

Jeżeli chcemy z narodu zrobić potęgę, silnie go zorganizować, musimy wypowiedzieć bezwzględna walkę temu rozkładowi obyczajów, jaki dziś, zwłaszcza w powojennym okresie szerzy się przez literaturę, prasę, teatry i inne widowiska, dancingi i t. p.

Wielkie poprawy ducha ludzkiego rodzą się tylko w atmosferze czystej, a nam, którzyśmy własne państwo bez wielkiego wysiłku odzyskali, potrzebny jest wielki wysiłek, ażeby byt jego utrwalić i poprowadzić je po należytej drodze do jego wielkich przeznaczeń.

na okr. VIII. (Naklelski) 42,5 klm. na okr. V. (Bydgoski) 42,5 klm. na okr. IV. (Toruński) 21 klm.

W Okręgu II. trasa prowadzi przez następujące miejscowości: (start Chojnice) Powłowo, Słno, Zaino, Tuchole, Brzuchowo, Pamiętowo, Skarpa, Schoenchorst (?), Sępólno, Zboże. W okr. VIII. przez Więcbork, Pęperzyn, Mrocza, Nakło. W Okr. VI. przez Slesin, Strzelewo, Bydgoszcz, Brdyujście, Łęgowo, Sollec. W okręgu IV.: przez Przyłubie, Cierpisz, Podgórz—Toruń.

Na tej trasie jest już kilka gniazd wlejskich jak w okr. II. Zaino, w okr. V. Slesin, Brdyujście, Łęgowo, a trzeba by w okr. II. rozbudować Sokola w wszystkich wioskach conajmniej parafjalnych.

To samo trzeba uczynić w okr. VIII. naklelskim. A więc pomóc przewodnictwu okręgu muszą gniazda: Więcbork, — dalej Mrocza w kierunku do Nakła, a to ostatnie w kierunku Slesina.

III.

Bieg wschodni Działdowo—Toruń.

Trzeci bieg rozstawni (stafeta) wyruszy z Działdowa. Długość trasy wynosi 180,5 klm. jest więc najkrótsza i rozpocznie się 3 maja o godz. 1 w nocy.

Na okręg VI (Brodnicki) przypada 75,5 klm. Na okręg IV. 55 klm.

Trasa prowadzi przez nast. miejsc. w okręgu VI.: Działdowo (start), Firlawki, Wyseke, Gródkł, W. Łęck, Ciborz, Lidzbark, Gutowo, Grążawy, Swierczyny, Brodnice, Pichtenwalde, (?) Tybille, Niezwylic. W okr. IV. Ogłeczek, Myśliwiec, Wąbrzeźno, Czystochleb, Jadowiska, Pływaczewo, Kowalewo Pom., Wielką Łękę, Gronowo, Rogowo, Grębocin—Toruń. Wedle obliczenia winne Okręgi dostawić tyle zawodników, ile na nich przypada klm. Wszystkie gniazda Sokole winne już teraz przystąpić do trenowania biegów, by jak największą wzięto udział zawodników w tej wielkiej imprezie Sokolej, w której mają brać udział tylko Sokoli.

Nad tą trasą powinniśmy utworzyć nowe gniazda Sokole. Wszyscy zabierać się musimy do tej wielkiej roboty. Dlatego apeluje się do całego społeczeństwa do ludzi dobrej woli, do tych wszystkich działaczy i patriotów, którzy pojmują ideę Sokola, którą przejął się winniśmy wszyscy bez względu. Dalsze szczegóły biegów podane będą w „Dzienniku Pomorskim” który również z tychże względów zaabonować należy na przyszły miesiąc.

Do szeregu drubowie, niechaj 3-ci maj będzie naszym nietylko wielkim świętem, ale zarazem egzaminem biegów. Czołem! Sokół.

Wiadomości z Polski i ze świata.

Wyrok śmierci przez losowanie. W La Baz (Boliwia) zakończył się trwający od 10 lat proces przeciw mordercom prezydenta Boliwii, gen. Jese Mamezela Pando. Okoliczności morderstwa dotychczas jeszcze nie zostały podane do wiadomości publicznej. Jeden z 4 oskarżonych został skazany na karę śmierci 3 innych na 10 lat więzienia. Los ma rozstrzygnąć, który z oskarżonych ma ponieść karę śmierci.

Bunt w klasztorze. W klasztorze Kodem na górze Athos zbuntowało się 7 młuchów i ogłosiło archimandryte za złożonego z urzędu. Prasa rumuńska twierdzi że bunt ten nastąpił pod wpływem Grecji która pragnęłaby zagarnąć klasztory znajdujące się na terytorjum rumuńskim. Ze strony rumuńskiej wdrożono w tej sprawie kroki dyplomatyczne.

Komisarz bolszewicki Cziezerin ma jakoby udać się do Paryża, aby wobec zatargu sowieckiego angielskiego i niejasnego stanowiska Niemiec w tej sprawie uzyskać przynajmniej poparcie Francji wzamian za uregulowanie sprawy długów carskich we Francji.

Abonujcie Dziennik Pomorski

JÓZEF KORZENIOWSKI.

SPEKULANT

8)

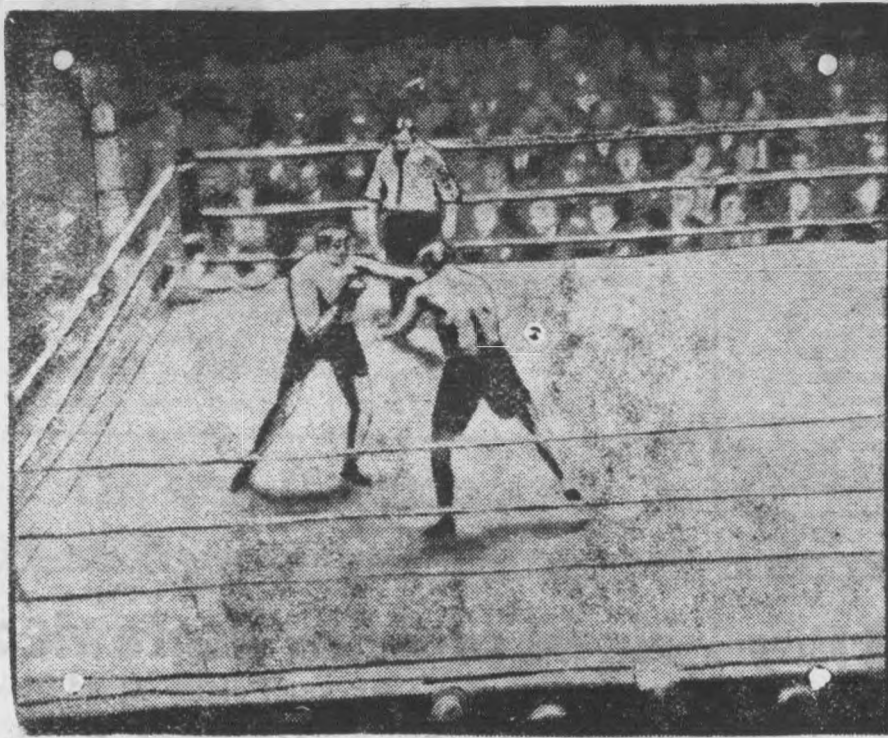
— Każ pan przynieść — zawołała panna Klara stanowczo. Pobiegł Franciszek, przyniósł pistolety, które pan August położył za sobą w kąciku. Panna Klara klusem pobiegła do sani, gdzie ją Franciszek przyjął uprzejmie: a pan August, siadłszy na pewnym miejscu, zasnął się jak mógł najdalej.

Wjechał w las. Ciemno było zupełnie. Za każdym pochwianiem się karety chorążyna wydawała krzyk i chwyciła rękę pana Augusta, który ją uspokajał. Jechali noga za nogą i wkrótce nastąpiło zupełnie milczenie. Chorążyna patrzyła w swoje okno, a panna Klara w swoje. Nieznacznie ręką pana Augusta dotknęła zlekką salopki i spotkała się z drżącymi dłońmi rozkochanej pani.

— Ach! jak tu straszno! patrz pan! zdaje się jakby się coś przesuwowało pod lasem — rzekła panna Klara i nachyliła się jeszcze bardziej do zamkniętego okna karety.

— To się pani tak zdaje — odpowiedział pan August i nachylił się także i tulił do ust dłoń biednej panny Klary, która w upojeniu tak nowego dla siebie szczęścia jeszcze mocniej się nachyliła, że się oddech ich domieszał i prawie twarz z twarzą zetknęła.

— Ach! żeby się ten las skończył — rzekła głośniej przeleknięta cokolwiek panna Klara, odsuwając się w głąb karety i rumieniec wstydu, którego nikt nie widział okrył jej lice: bo kłamała, bo nie życzyła

Wielki turniej bokserki w Berlinie.

W berlińskim Pałacu Sportowym odbył się w tych dniach wielki międzynarodowy turniej bokserki w którym pomiędzy innymi znany angielski champion ciężkiej wagi Phil Scott odniósł, ku wielkiemu rozczarowaniu Niemców, wielkie zwycięstwo nad niemieckim bokserem Dienerem.

Nasza ilustracja przedstawia jeden z charakterystycznych momentów tego meczu.

Bank Polski płacił

dnia 15 marca 1927 r.

Dolar	8,89 zł.
Funt szterling	48,33 zł.
100 guld. gd.	172,40 zł.
100 rmk.	211,33 zł.
Franki szwajc.	171,89 zł.

Poznańska targowica mlejka.

Urząd not. cen Komisji Targowej z dnia 15 marca 27.

1. Stadniki: gatunek I. 000—000 zł, II. 188—140 zł, III. 120—126 zł, IV. 96—100 zł.
2. Owce: gatunek I. 126—130 zł, II. 114—120 zł, III. 96—110 zł.
3. Cielęta: gatunek I. 000—000 zł, II. 134—140 zł, III. 120—126 zł, IV. 106—110 zł, V. 90—100 zł.
4. Świnie: gatunek I. 000—000 zł, II. 206—208 zł, III. 200—202 zł, IV. 192—196 zł, V. 182—188 zł. Maciory 160—190 zł.
5. Jałówki i krowy: I. 000—000, II. 144—150, III. 136—138, IV. 118—122, V. 70—100 zł

KRONIKA.

CHOJNICE, dnia 16. marca 1927 r.

Dziś. Cyrjak z tow. mm. Juljan m.
16. 3. 27. Słońca wschód 5.51 zachód 17.40
Księżyc wschód 16.12 zachód 4.11

— **Biblioteka tow. Czyteln Ludowych**, przy ul. gimnazjalnej (hotel p. Kalety) otwarta co dzień od godz. 6—7 po poł., w niedzielę i święta od godz. 12—1 w południe.

— **Już od 15 marca** począwszy listonosze i agentury względnie urzędy pocztowe przyjmują przedpłatę na abonament „Dziennika i Ludu Pomorskiego”.

Szanownych Czytelników naszych prosimy o zwrócenie nam i na przyszły miesiąc nowych abonentów. Niech każdy swoim krewnym, bliskim i znajomym przypomina o tem że jedynymi pismami pomorskim redagowane w duchu i po myśli Waszej są „Dziennik Pomorski i Lud Pomorski” ponieważ w redakcji pism tych pracują tylko Pomorzanie którzy znają dokładnie sentyment ludności pomorskiej. Do grona abonentów

sobie końca tego lasu, bo tuliła w swych rękach rękę pana Augusta, który spokojnie odpowiadał na jej pełne uczucia uścisk zimnem uściśnięciem; i ręka jego nie drżała, serce nie rozrywało piersi. Niegodziwiec! on nie był szczęśliwym w tej czarownej chwili, bo nie miał czasu, bo rachował.

IV.

Pan chorąży Wolczyński był to sknera wystawny, jakich mamy wielu na wszystkich szczeblach majątkowych naszej szlachty. Próżność bowiem i wystawność jest pierwiastkiem i sprężyną ich czynności, jest źródłem głupstw najpociesniejszych. Jeżeli który z nich odebrał staranne wychowanie, jeżeli zna świat i widział wiele rzeczy pięknych i wytwornych, w wystawności jego będzie gust i wybór; jeżeli zaś wyrósł w domu, zstarzał się w swojej prowincji, we wszystkim, czem się zechce popisać, będzie dziwactwo, niestosowność, nagromadzenie bogate rozmaitych rzeczy bez prostoty, elegancji i celu. Ale w duszy obu jest skąpstwo brzydkie prawdziwe. Ani jeden ani drugi nie daruje grosza podatku swoim wieśniakom; nie da zapomogli, nie postawiwszy wołu, krowy, konia, uprząży, odzienia, które otrzymują, w cenie wyższej nad rzeczywistość; rozgniewa się, gdy się dowie, że w mokach niedostawiało jakiego pasma, że nie dodano ja klej kury, że między jajami, które biedna chłopka dostawiła do dworu, były niektóre zepsute. I ten i ów podwyższa arendę, jeżeli ją może podwyższyć, dając w zamian żydowi pełne prawo obdzierać i demoralizować chłopca: ani ten ani ów nie ustąpił nic posse sorowi przez wzgląd na nieurodzaj lub na taniość produktów; i jeden i drugi z najbiedniejszym żydkiem,

naszych niech przystąpią i ci którzy nie byli dotąd naszymi czytelnikami byśmy wspólnie bronić mogli nasze Pomorze przed napaściami rozmaitych szmatławców, paszkwilów warszawskich które usiłują rzucić obelgi pełnej ohydy na ludność pomorską. Niech więc hurmem ludność pomorska gromadzi się pod sztandarem abonentów naszych!

— **Z kroniki policyjnej.** Za puszczenie w obieg fałszywych dwuzłotówek przytrzymany został niejaki K. z Chojnic, który w sprawie tej jest zainteresowany.

— **Dziś walne zebranie klubu żeglarskiego.** Dzisiejszej środy o godz. 7,30 wieczorem odbędzie się w hotelu p. Kalety walne zebranie Klubu Żeglarskiego. Następnie zapowiedziany jest wieczorek towarzyski urozmaicony obszernym programem oraz koncertem kapelmistrza p. Heintzego i pianisty p. Hilla, którzy w hotelu p. Kalety wystąpią dziś po raz ostatni.

— **Ogień powstał** wczoraj w południe w plekarni przy ul. Strzeleckiej. Ponieważ zapaliły się jedynie sadze w kominku od piekarni, więc akcja straży pożarnej nie była pożądaną, gdyż ogień wnet stłumiono.

— **Oblała go kwasem siarczanym.** Czytelnikom naszym donieśliśmy we wczorajszym numerze Dziennika o zasądzeniu niejakijs Marusińskiej, Cmentarna 4, za oszczerstwo funkcjonariusza pol. państw. na 50 zł. grzywny. Ołów w dniu wczorajszym M. będąc w domu rzekomo chcąc się zemścić na osobie sierżanta p. K. oblała mu całą twarz kwasem siarczanym, i to podstępnie w chwili gdy sierżant K. otwierał drzwi swego mieszkania. Po opatrunku sierżant K. doniósł o zajściu tem posterunkowi pol. państw.

— **Wyrok sądowy na leśniczego Izakiewicza.** W numerze przedwczorajszym podaliśmy wyrok sądowy jaki zapadł w sądzie tut. w ubiegły czwartek na oskarżonego leśniczego Izakiewicza. Ponieważ niektórzy czytelnicy wzmiątki naszej nie dość jasno zrozumieli wobec czego wyrok ten podajemy dostownie: Oskarżonego Izakiewicza uznaje się winnym występku 2 § 350. k. k. w jednym wypadku, występku z §. 186 i u. k. w drugim wypadku i występku z §. 185. k. k. w trzecim wypadku. I. zasądza się na łączną karę więzienia przez trzy miesiące i jeden tydzień. Zreszty się go uwalnia, kosztą ponosi oskarżony, o ile go zasądzone, o ile go uwolniono kasa Państwa.

który wózkem na dwóch kołach zjeżdżało do dworu skupować skorki zajęcze, każe się targować do upadłego; księgarza, który przyjeździe do domu i przywiezie książki, każe wypędzić z dziedzińca i nie dać mu szklanki wody; te szlachetne dusze, które z narażeniem się na tysiąc odmów i przykrości śmieją przeciw podnosić głos za biednymi i proszą o składkę, przyjmie z urąganiem, lub da wytartego zupełnie półrubelka. Słowem i jeden i drugi kocha monetę i do niej ma szczególne nabożeństwo; chroni ją i oszczędza, zając dla siebie, dla dzieci, dla biednych, ale tylko na potrzeby istotne, na wydatki mające na celu wygodę, zdrowie, gruntowną edukację i miłośierdzie! bo tego nikt nie widzi, nikt o tem nie zagada. Lecz gdy wydatek gruchnie po całym powlecie lub guberniji i da szlachlicowi pozor pana, tam wysypie chętnie. Kupi, co okazałe, choć niepotrzebne; i co zdał z chłopca, to odda w angielskim magazynie; co wydrwił od biednego żydka, to zostawi u Szafnagla; co odciął ekonomowi i biednemu nauczycielowi polskiemu, to weźmie kamerdyner Francuz i guwernantka Angielka.

Takim był pan chorąży Wolczyński. Odebrał on po ojcu majątek dość znaczny, ale nie odebrał żadnego wychowania. Z początku był sknerą niewidywną, zagrzebaną, sknerą zwyczajną, jakich wszędzie wielu: lecz gdy mu się przypadkiem udało dostać posażną, delikatną i uległą żonę, gdy dołądzi do miliona, zrobił się sknerą wystawną, sknerą herbowym polskim, tem brzydszym i tem niemoralniejszym, że cały deficyt, okazujący się w budżecie wskutek głupich i niesmacznych wydatków, zapelniał nowymi zdzierstwami, nowym uciskiem chłopów, oficyalistów i arendarzy. O.d.n

twowa. — Wzmianka nasza wobec tego w zupełności odpowiadała wyrokowi sądowemu który według naszego uznania jest przecież prawomocny.

— Pan Zimny zamłst wyjaśnić nadsyła nam następujące oświadczenie, które ze względu na jego typowość umieszczamy bez zmian:

W nawiązaniu do artykułu „Pan Zimny się tłumaczy” który się pojawił w nr. 61 Dz. Pom., proszę na mocy § 16 (!) Ustawy Prasowej ogłoszenie następującego oświadczenia:

1) Redakcja zechce umieścić w najbliższym numerze ostatni ustęp mego sprostowania którego umyślnie wypuszczając, a jednakowoż nawiązując do niego ze swej strony stara wytłomaczyć swoje całkiem niezasadnione i nieprzemysłane obelgi rzucone na moją osobę. Przez to Redakcja nie dała jasnego obrazu mego tłumaczenia zawarte w mem piśmie, do którego ogłoszenia obowiązana jest przez ustawę prasową.

2) Z postępowania Redakcji wynika Jej stanowisko jednostronne wobec faktycznego stanu rzeczy z jednej a z drugiej strony nieojaralność wobec mej osoby. Redakcja również nie odwołała obelgi jak „zdrójca swej ojczyzny” itp. dlatego jak już zaznaczyłem, ostateczne rozstrzygnięcie i zakończenie zostanie załatwione przez sąd, któremu niebawem sprawę tę oddam.

Na tem kończę ze swej strony, polemikę prasową na łamach Dz. Pom., zastrzegając sobie możliwość ogłoszenia i poparcia przez inne organy prasowe. (?)

Z poważaniem

Zygmunt Zimny.

Szkoda, że to oświadczenie nie wyjaśnia.

Ponieważ p. Zimny widocznie źle zrozumiał nasze uwagi, więc nadmieniamy, że pisząc o „zdrójcach ojczyzny” itp. nie mieliśmy jego ani nawet p. St. na myśli lecz istnych zdrójców ojczyzny dezertersów itp. którzy stanowią odrębną kategorię szkodników wobec sprawy ojczyzny a z którymi jednak występujących się Żydom Polaków nie identyfikujemy. Nie sądzimy zaś, aby p. Z. uważał się za zdrójcę ojczyzny.

Wzmiankowanego ustępu z poprzedniego oświadczenia p. Zimnego nie umieściliśmy, ponieważ nie zawierał argumentów rzeczowych, a tylko zaczepki naszych informatorów.

Dodajemy, że zaczynały krążyć po mieście pogłoski o zamiarach osiedlenia się dwu dalszych Żydów w Chojnicach które teraz po napisaniu naszego artykułu ucichły. Do sprawy tej jeszcze wrócimy.

— **Kino Nowosel.** Dziś po raz ostatni komedia produkcja 1926 r. pt. „Niniche”. W roli głównej słynna Ossi Oswald. W czwartek i piątek dramat życiowy osnuty na tle walki o przekonania religijne p. t. „Tragedja w Lourdes”.

Ideologia i tendencja obrazu jest godna podkreślenia i najszerzego spopularyzowania. Po raz pierwszy mamy wyświetlany obraz będący wyrazem ideologii chrześcijańskiej i w tem leży cała zasadnicza jego wartość. To też powinna poznać go nie tylko codzienna publiczność, ale winny być zorganizowane pokazy dla szkół, stowarzyszeń i instytucji społecznych.

Z CZERSKA I OKOLICY.

Szanownym Czytelnikom z Czerska i okolicy donosimy że agentura „Dziennika Pomorskiego” i „Ludu Pomorskiego” znajduje się w Czersku przy ulicy Targowej 1b u p. Pruskiego. Tamże zamawiać można pisma nasze na przyszły miesiąc względnie kwartał. Odnowienie prenumeraty powinno nastąpić już teraz, ażeby uniknąć przerwy w dostarczaniu gazet naszych.

Naręczona p. Jakóba — dolinarka. Przed sądem ławniczym stawał Jakób Mieszany i naręczona jego Marja Filipowska, handl. z Grudziądza, na których podczas ostatniego jarmarku w Czersku padło podejrzenie dokonania kradzieży kieszonkowych Filipowską oskarżoną o usiłowaną kradzież sakiewki z pieniędzmi na szkodę p. Sękowskiej z Czerska, skazano stosownie do wniosku prok. na 3 tygodnie więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego i nałożenie jej kosztów postępowania. M. sąd uwolnił od winy i kary.

Zebranie Tow. „Lutnia”. (P) W ub. ponie dziale wieczorem w lokalu Metropol odbyło się miesięczne zebranie tow. śpiewu „Lutnia”. Zebranie zagałł prezes hasłem „Cześć Pieśni” poczem odczytano protokół. W toku obrad uchwalono ażeby w dniu 1 maja odegrać sztukę teatralną pt. „Pilnuj swego”. Sprawa mandolin z powodu nieprzybycia sekretarza nie mogła być załatwioną. Pierwszy występ kółka smyczkowego ma się odbyć podczas przedstawa wienia dnia 1. V. Następnie prezes zechęcał członków do wspólnej pracy ażeby Towarzystwo rozwijało się jaknajpomyślniej poczem zakończył zebranie od śpiewaniem pieśni „Bywaj dziewczę zdrowe” i hasłem „Cześć Pieśni”.

Występy artystyczne wokalne w lokalu Metropol od kilkanaście dni cieszą się powodzeniem.

Najnowsze wiadomości

(Informacje własne).

Pieniądze angielskie dla niemieckiej fabrykacji gazów trujących w Rosji.

Chojnice, 16 III.

Ciekawe rewelacje z parlamentu angielskiego. W parlamencie angielskim minister wojny w odpowiedzi na zapytania potwierdził, że w Rosji istnieją wielkie fabryki gazów trujących i że Niemcy otrzymali wielkie pożyczki z Anglii, które zużyli na tę fabrykację (a teraz Anglicy by żądali, aby Polacy wszczęli w interesie Anglii krwawe zapasy z Rosją). Dalej minister podał do wiadomości, że Rosja zbroi się do wojny i że posiada 6 500 000 żołnierzy pod bronią a z milcją milion, zaś rezerw 8 milionów.

Clągłe konferencje rozbrojenlowe. W Genewie odroczyła swe obrady komisja przygotowawcza do konferencji rozbrojenlowej.

W Niemczech a u nas. Jak donoszą z Halle przyszło tam do ugody w strejku środkowoniemieckim metalowym na podstawie której dzień roboczy ze 48 godzin tygodniowo (u nas tylko 46) przedłużony być może do 52 godzin za dopłatą 10, 15 proc.

— Dlatego Niemcy gospodarczo się podnoszą, a nas godzi lenistwo i bzdurne hasła socjalistyczne.

W sprawie powiatów Eupen i Malmedy uzyskanych przez Belgię po wojnie od Niemiec oświadczył rząd belgijski, że w sprawie ich zwrotu Niemcom żadnych układów z rządem niemieckim nie było.

Fracuski wodny statek lotniczy zatonął pod Gorgoną. Pasażerów zabrała angielska łódź rybacka.

W francuskim radzie ministrów oświadczył Briand swe zadowolenie z narad Genewskich. W sprawie żądań wycofania wojsk francuskich z Nadrenji oświadczył Briand, że Francja bronić będzie swych praw.

Zjazd izb handlowych francuskich wypowiedział się przeciw wycofaniu wojsk z Nadrenji.

Liczni goście codziennie nagradzają artystów huczniemi oklaskami. W tych dniach nastąpi zmiana programu.

Ruch towarzystw. Bacność! Wojacy i Powst. W niedzielę, dnia 20 marca o godz. 4 po poł. odbędzie się zebranie miesięczne Tow. Woj. i Powst. na sali p. Jagalskiego.

Walne Zebranie Kasy Stefczyka Przyjaźń odbędzie się w niedzielę dnia 27 marca zaraz po nabożeństwie na sali p. Czarnowskiego.

Z TUCHOLI I OKOLICY.

Przyrowa, pow. tucholski. (lo). (Dzień księżki.) Nauczycielka p. Swierczyńska zgotowała nam w niedzielę 6 bm. przyjemny wieczorek. Na program wieczornicy składało się, kilka pieśni, starannie wćwiczone taniec krakowiak oraz krotochwila „Nieszcześnie rym”. Całość wieczornicy przedstawiała się bardzo pięknie. Dekoracja i występy śmiało świadczyły o dużym nakładzie pracy nad wyszkoleniem naszej działwy. Czysty zysk w kwocie 42 złotych p. S. ofiarowała na rzecz biblioteki szkoły.

Bagienica. (lo). (Włamywacze) W nocy z piątku na sobotę ubiegłego tygodnia dwaj złodzieje zamierzali wtargnąć oknem od piwnicy do mieszkania rolnika p. Leona R. który wystrzałem spłoszył opryszków. W pościgu zdołano jednego przychwycić, poczem oddano go w ręce policji. Jak stwierdzono, był nim jeden bezrobotny z Komórska.

Gostyczyn. (lo). W niedzielę dnia 27 lutego br. odbył się na sali p. Komorowskiego wiec stronictwa ludowego (Piast). Członków i sympatyków stawiło się około 40. Na wiecu przemawiali pp. Wojciech Prill i Praśniewski z Tucholi. Pan Prill rozwodził się o ideologii stronictwa. Chcąc jaknajwięcej członków zwabić, p. P. obiecał zebraniem, że osobiście sympatykom swym będzie pisał podania — bezpłatnie — a na pomysły załatwienia liczyć mogą, gdyż dokładnie zna wszelkie ustawy. (Wiadomości nabył w Byławiu? dopisek koresp.) P. Praśniewski wygłosił dłuższy referat polityczny.

— (Licytacja drzewa) odbyła się w dniu 10 bm w lokalu p. Komorowskiego. Reflektantów na drzewo było dużo, to też przedpoł. płacono za mtr szczapów 4 zł. ponad takse (taksa 6 zł.) Po przerwie obiadowej ceny spadły, co p. nadleśniczemu z Zamrzenicy się nie spodobało zakończywszy licytację już o godz. 15-tej mimo że dużo drzewa nie rozsprzedano. Protesty oburzonej publiczności nie odniosły żadnego skutku.

— (Pogrzeb.) Dnia 11 bm odbył się pogrzeb śp. Magdaleny z Prądzińskich Dykterowej. W orszaku pogrzebowym wzięli udział prócz rodziny, znajomych i dużo ubogich, których zmarła matką była. Kondukt prowadził ks. prob. Wilemski. Zwłoki zmarłej złożono na tutejszym cmentarzu. R i p

Jeszcze z amachy na pociągi w Niemczech Pod Ossac włożył nieznany sprawca żelazną broneę na tor Lipsk-Drezno. Pociąg pospieszny odrzucił broneę.

Pożar pociągu eksportowego. W pociągu luksusowym Wiedeń-Nicea wybuchł wczoraj w nocy pożar w jednym z wagonów sypialnianych, w którym podróżni już spali. Drugi wóz zapalił się także. Podróżnych zdołano uratować. Bagaż we wartości 3 milionów lirów, za który odpowiada spółka kolejowa spłonął. Płonące wagony odceplono i pozostawiono w otwartem polu.

Knowania włoskie w Albanji. Jak donoszą z Białogrodu czynią Włosi przygotowania do wysyłki wojsk do Albanji. A równocześnie włoscy agenci włóczą się po kraju, aby wywołać zaburzenia i uzasadnić zajęcie kraju. Niejak Vrlasi dał się użyć za narzędzie Włoch, aby zagranica wierzyła, iż to Jugosławia zaburzenia wywołuje.

Kłóśka liberałów w Nikaraguy. Z Waszyngtonu donoszą, że w Nikaraguy liberali ponieśli rozstrzygającą klęskę. W bitwie poległo 150 liberałów i 80 rządowców.

Główny punkt. Obrońca Szanghaju generał Czanczunczan zażądał od kupców chińskich milion funtów szterlingów (43 milionów zł.) grożąc w innym razie wycofaniem się z Szangaju i pozostawieniu miasta na łup motłochu.

Statek niemiecki rozbił się na morzu Czarnem 10 mil od Sinope. Z Odessy wysłano statki ratownicze. 240 tub z truczną skradziono w Londynie podczas transportu do szpitala. Odzyskano z tego 170 tub.

W Włoszech trwają straszne burze grzmotowe. Rzeka Po wylała.

PORADA PRAWNA.

P. J. K. Jeżewo pow. Swiecie. Pełna waloryzacja wynosi 2610 zł. + nieprzedawnione odsetki za ubiegłe 4 lata o ile nie zostały zapłacone. Bez taksy gruntu, o ile wartość nabywca tegoż się zmniejszyła w chwili zaclągnięcia pretensji, wysokość hypoteki nie da się ustalić. Ogółem przyjmuje się 60 proc. zatem wedle tego hypoteka wynosiłaby 1566,— zł i nieprzedawnione odsetki. Radzimy dać grunt szacować przez biegłego.

Ruch w Towarzystwach

Tow. Hod. Drobiu i gołęb. poczt. Zebranie w czwartek, dnia 17. marca 1927 r. o godz. 8.15 wieczorem w hotelu Engla. Zarząd.

Tow. śpiewu „Lutnia”. W czwartek dn. 17. bm. o godz. 8 wiecz. lekcja śpiewu dla chóru mieszczanego. O komplet prosi Dyrygent.

Związek Robotników i Rzemieślników. Zebranie filji chojnickiej odbędzie się w piątek dnia 18-go marca 1927 r. o godz. 7-mej wiecz. w lokalu p. Pinka. O liczny udział członków prosi Zarząd.

Tow. Gimn. „Sokół”. Zebranie miesięczne odbędzie się dziś w środę 16 bm. o godz. 8 wiecz. w sali Konsumu Urzęd. Państw. ul. Człuch. 28. Omawiana będzie pomiędzy innemi sprawa biegu rozstawnego Chojnice, Więcbork, Toruń.

Posiedzenie Zarządu o godz. 7,30. Stawienie się wszystkich druhów jest konieczne.

Czołem! Prezes.

Związek Urzędników Kolejowych. Miesięczne zebranie odbędzie się w środę dnia 16 bm. wieczorem o godzinie 19 na sali p. Jazdzewskiego. Na porządku dziennym ważne sprawy. Liczne przybycie członków potrzebne. Zarząd.

Zebranie Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w środę dnia 16 bm. o godz. 8-mej w salce p. Jazdzewskiego. Kompletne przybycie konieczne. Zarząd.

Duża Kłędawa.

Tow. Powstańców i Wojaków. W niedzielę dnia 20. bm. przedpoł. odbędzie się ostre strzelanie. Zbiórka wszystkich druhów o godz. 7.45 rano na dworcu w Powalkach. Wszyscy członkowie powinni brać udział. Komendant.

Wzrost części redakcyjnej

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski
Drukarnia i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego”
w Chojnicach.

Polecam na sezon wiosenny nowości konfekcji damskiej:
kostjumy, płaszcze, sukienki, spódnice i bluzki
Telefon 48. Juliusz Schreiber, Chojnice. Rynek 17.

